

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMĂNAL

Iarăși problema tineretului

— Idealul lor —

I
Când am început, în arhiepiscopia noastră să organizăm tinerimea adultă în societatea «Sf. Gheorghe», ne-am dat seamă că această acțiune nu va rămâne izolată, ci se va întinde în întreaga biserică românească.

Problema tineretului nu este de actualitate numai la noi. Nu este o problemă națională, ci internațională, care trebuie rezolvită prin eforturile colective ale tuturor.

La institutul social creștin din Geneva, al societății internaționale pentru creștinismul practic, e o comisiune de specialiști, care se ocupă de problema tineretului de azi.

Rezultatele, la care au ajuns cercetările Institutului social creștin din Elveția, sunt următoarele:

1. Problema tineretului contemporan se deosebește în mod esențial de problema tineretului de altădată, din cauză că împrejurările de trai de acum sunt specifice.

În războiul mondial au murit opt milioane de oameni în floarea vârstei. Printre aceștia sânt părinții și frații mai mari ai tineretului de azi. Acesta a fost lipsit în anii cei mai maleabili de îndrumare bărbătească, de tovărășie, de control și de orice îndemn serios. Mamele și surorile, cu care au trăit la vatră tinerii de azi, le-au oferit zilnic sbuciumări cumplite, desperare și chinuri istovitoare pe urma celorce au pierit în război. Sufletul plâpând al tineretului n'a putut primi nimic de seamă din ceace familia e chemată să dea vlăstarelor tinere.

2. Războiul și revoluțiile cari l-au succedat, au sguduit din temelii state puternice, multe din ele prăbușindu-se și pe ruinele lor formându-se alte state, iar până la consolidarea lor in-

ternă, tineretul a crescut în condiții haotice și printre continue rebeliuni și în absența oricărei autorități eficiente.

3. Confuzia generală de după război a fost augmentată de năvala născocirilor civilizației noastre de azi ca: aeriene, automobile, cinematografe, radio, presa senzațională etc., ceea ce înseamnă că știința cu tot felul de forțe impersonale s'a substituit pe nesimțite în locul ideii de Dumnezeu în mintea celor lipsiți de autocritică.

4. Atmosfera generală a democrației a încurajat lumea să creadă și mai ales să facă ceea ce-i place, să nesocotească normele tradiționale ale oricărei autorități religioase și morale, necruțând nici cele mai elementare postulate ale bunului simț.

Pentru tineret această maximă a societății este o continuă ațâțare de răsvrătire în contra oricărei autorități externe.

Toate aceste circumstanțe specifice epocii noastre au avut un efect catastrofal asupra sufletului tineretului contemporan.

II

Membrul Basil Mathews dela Institutul social creștin din Berna face constatarea că religia, care e factorul de căpetenie la formarea sufletului omenesc, nu este, în majoritatea cazurilor, nici punctul de plecare, nici ținta supremă a vieții tineretului de azi.

În locul valorilor morale consacrate, tineretul aleargă după alte bunuri, cari substituie religia și cărora le consacră entuziasmul vârstei lor.

Printre acestea înșiră:

1. *Sportul*. Plăcerea ce o simte tineretul pentru jocul în aer liber, nu este a se confunda cu cultul naturii.

2. Atletismul.
3. Sensualismul.
4. Ateismul.
5. Șovinismul național.

Însă cea mai detestabilă plagă de azi, care a aruncat în crâncenă agonie morala un imperiu imens este, fără îndoială propaganda anti-divină a tineretului comunist din Rusia.

Peste două milioane de tineri și fete, până la vârsta de 20 ani, fac parte din organizația sacrilegă Kom-somol.

Placarde ațâțătoare, afișate pe zidurile Moscovei și ale cluburilor societății, conțin enunțuri ca acestea:

«Nimenea nu știe de când s'a făcut lumea, dar fiecare știe, că o lume nouă s'a născut în Octomvrie 1918!

«Coborâți din cer pe Dumnezeu. Măturați capitalismul de pe pământ. Deschideți căi nouă tineretului comunist!

«La lazaret cu piloții cerului, ai superstiției și mizeriei din lume. Intrați în cluburile vesele ale junilor comuniști!»

III

Printre emblemele sugestive ale cercetașilor creștini este una foarte caracteristică și instructivă. Pe un pisc de munte stă un tinăr, privind de vale, peste coline, un șes imens, care se întinde la poalele muntelui. La spatele tinărului e Hristos în aureolă. Cu brațul întins arată tinărului în zarea imensă isvoarele care isvoresc din coapsele munților și aleargă la șes. Colo, departe în zare, șerpuesc căi de comunicație, împreunând sate și orașe. La șes zorește munca și vuetul vieții.

Mântuitorul Hristos arată tinărului căile împletecite ale vieții și-i dă îndrumări cum să-și construească viața.

Muntele, pe care stau, reprezintă principiile fundamentale, pe care se razimă viața creștinească. Isvoarele

care aleargă murmurând de vale, sunt ocupațiile zilnice ale vieții.

Între principiile mari și motivele mărunte ale acțiunilor zilnice trebuie să fie o strânsă legătură.

Solemnele consacări ale vieții trebuie să stăpânească toate dorințele, toate nădejile, toate impulsurile tineretului. Frumusețea și gloria vieții tineresti, a celei mai frumoase și a celei mai sănătoase construcții a vieții tinere, constă în cunoașterea și în adăparea din isvorul nesecat și etern al valorilor morale. Tinerețea are darul de a combina în modul cel mai desăvârșit puterea realismului și a idealismului.

Acest simbol avem să-l prefacem în realitate.

T. S.

„F. O. R.”

Ardealul pentru fundatiunea Gojdu

În urma hotărârii luate de comitetul central al «Frăției Ortodoxe Române», ziua de 4 Februar 1934, când se va face în toate bisericile pomenirea neuitatului binefăcător Emanuil Gojdu, va fi una din cele mai impunătoare manifestații populare ardelene.

Pe lângă oficierea parastasului, se vor ținea la sate cuvântări, iar în orașe conferențe, zugrăvind-se viața unuia dintre cei mai mari patrioți pe cari i-a dat neamului biserica ardeleană. Se va arăta, importanța fundatiunii sale pentru cultura românească de dincoace de Carpați.

Moțiunile ce se vor vota în ziua de 4 Februar 1934, întărite cu miile de semnături ale românilor din toate unghiurile Ardealului, vor servi guvernului nostru un argument decisiv pentru redobândirea acestui patrimoniu național.

* FOIȘOARA *

Mici studii istorice

O zi din viața lui Șaguna

[1866. Septembrie 3.]

[Sfârșit]

8. Al doilea martor (mai guraliv) despre acea conferință, a fost Aron Densușian, avocat, scriitor-poet și critic remarcat, mai apoi profesor universitar în Iași. Tot în *Concordia* (An. VI, Duminică 25 Dec. 1865—6 Ian. 1867) Ar. Densușianu a scris, la p. 438, mărturia care urmează:

Conferința din Alba-Iulia.

La adunarea generală a Asociației române transilvane în A.-Iulia, după terminarea ședințelor, în 3 Sept. 1866, s'a ținut și o conferință sau un meeting, cum zic unii, pentru a se consulta ce au a face Românii ardeleni și ce atitudine să iee față cu noile politice ale regimului relativ la Ungaria și la provinciile ținătoare de ea, cum se zice, între cari este și Ardealul.

Despre această conferință s'a vorbit destul prin ziare, și chiar mai mult decât trebuia. Așa dar toți știu despre existența ei. Nu știu încă ceace este esențial:

cum s'a înțeles și ce a decis această conferință. Ba nici atâta nu știu, dacă s'a înțeles și decis ceva în adevăr!

Dela acea conferință vedem că se datează neînțelegeri în o parte dintre bărbații cari țin în mâni compasul politicii noastre naționale. Aceste neînțelegeri, văd toți, au luat niște proporțiuni neașteptate și au venit a aluneca chiar și pe precipiciul animozităților odioase și nedemne de grava chestiune ce pretind a o trata.

În favoarea acestor diatribe, unii afirmă că, în conferința dela A.-Iulia, a fost o conțelegere frumoasă și adevărată frățească; din contră alții, că n'a fost nici o conțelegere.

Publicul cel mare, națiunea, ce să creadă din acestea? Să nu creadă la nici unul? Da, aceasta s'ar părea mai rațional.

Să vacileze înclinându-se acum la unul, acum la altul? Ea nu poate, nu trebuie să fie lăsată între acest *ibis-redibis*, pentru că la cele din urmă tot numai ea va pătimi, și ceia se vor fi certat numai pe contul și riscul ei.

Un procent din câte s'au scris de atunci până acum relativ la această conferință ori la pretinsul ei conclud, era de-ajuns pentru a putea spune publicului adevărul pur nerumenit, ce s'a făcut în acea conferință. Aceasta se putea și trebuia să se facă, cu atât mai vârtos, căci

la câteva zile după aceea s'a și trimbițat prin ziare, cumcă inteligența română a ținut o conferință în A.-Iulia.

Aceasta n'a făcut-o nime până acum,¹ din ce cauză, știe Dumnezeu.

Eu ca un martor ocular al acelei conferințe, vin a pune sub ochii publicului român tot decursul ei, așa după cum el s'a succed în adevăr.

Lucrul este cu mult mai recent, de 4 luni încoace, decât să-l fi putut uita sau confunda. Afară de aceasta, întâmplarea a voit ca, *îndată după terminarea conferinței*, reîntorcându-mă la quartir, să-mi fac niște notițe despre ceace a vorbit fiecare și ce a fost rezultatul. Aceasta am făcut-o numai pentru aceea, căci eram angajat a împărtăși lucrul și cu alții, reîntorcându-mă acasă, și apoi voiam să fiu sigur și fidel în împărtășirile mele.

Iată dar decursul acestei conferințe:

Convenind Excel. Sale, părinții metropoliți Șuluțiu și Șaguna, Excel. Vasile Pop, președintele curții de casațiune, dñii Dr. Ioan Maior, consilier școlastic, Dr. Ioan Rațiu, avocat, Dr. Iosif Hodosiu, v.-comite, Popovici-Berceanu, secretar guvernial, Dr. Ioan Bob și subscrisul.

Excel. Șaguna expune mai întâiu că *situațiunea Românilor Ardeleni este*

¹ A făcut-o în nr. trecut dl Dr. H.: și asta o publicăm pentru că pe lângă cele din nr. trecut se mai amintesc și altele. *Concordia*.

f. gravă și precară, și dacă va cere interesul statului noi vom fi de astădată sacrificați. Dar să nu desperăm, că lucrurile nu vor fi definitive, fără iac'asa de Joi până mai apoi. *Deputațiune la Maiestate nu se poate trimite, căci nu va fi admisă*. Cabinetul este înconjurat de indivizi, cari o vor ști și o vor putea delătură. Noi să fim prudenți și să procedăm cu multă circumspecțiune. Dar și altfel să nu mai stricăm banii pe deputațiuni, că și așa avem puțini, iar câți avem să-i ținem pe lângă noi.

Dr. Bobu cugetă că, totuș, să trimitem o deputațiune!

Ex. Șaguna continuând: dela dta eu nu primesc nici o învățătură. *Das sage ich Ihnen keck in's Gesicht!* Zice să mai trimitem un agent la Viena, care să observe pașii politici și să relateze neîntreput la anumite persoane ce-ar fi să se destine. Pentru susținerea agentului să contribuie toți.

Excel. Sa Vasile Pop: nu știe ce sferă de activitate ar putea să aibă acel agent. De unde să afle el politica? căci în această calitate nici nu are intrare la miniștri, nici poate fi admis în cercurile diplomatice. Ba, el ar apare numai un simplu spion. Astfel nu se învoiește cu această propunere și propune ca să se ducă deputațiune la Maiestate și adecă în persoanele Excel. Sale ambilor metropoliți și totodată președinți ai Comi-

Sfințiți viața...

Viața creștină are o linie de desăvârșire bine definită, pe care a trasat-o însuși Mântuitorul Hristos, prin întruparea și coborârea Lui în mijlocul omenirii înglodate în păcate, ca s'o spele și să-i deschidă iarăși Cerul. Exprimând grafic aceasta, am putea spune că omul păcătos pe care l-a găsit Mântuitorul când a venit pe pământ, reprezintă ultima spiță a unei scări al cărei capăt de sus, *desăvârșirea*, e însuși Fiul lui Dumnezeu.

Între aceste două extremități — și anume, în linia ascendentă — se mișcă toate acțiunile noastre mănate de năzuința de a trăi o viață cât mai curată, cât mai aleasă, cât mai plină de sfințenie. Năzuința aceasta, lucrează în suflete cu o putere irezistibilă, făcându-le să dorească mereu să mai sue o treaptă în drumul care duce la perfecțiune și — uneori — să-și acționeze în acest sens, slujindu-se de mijloacele pe cari Dumnezeu le-a pus la îndemână în acest scop. Foarte rar se întâmplă ca această energie sufletească să acționeze invers. Nu e de crezut ca cineva care simte că a isbutit să-și îmbunătățească viața în ordinea spirituală, ar mai putea dori să se întorcă sau să cadă în ticăloșenie, dupăcum ni-meni din cei cari au trăit în mizerie și sărăcie — dupăce au câștigat ceva avere — nu mai vreau să guste calicia și amarăciunile lipsei.

Pe această scară, care se reazimă cu un capăt pe pământ și cu celălalt în Cer, viața fiecărui om își are locul meritat, după credință și faptele ce le-a făcut: mai departe sau mai aproape de Perfecțiunea absolută care este *înălțimea*. Condiția necesară pentru a dobândi cetățenia Cerului, în imediata apropiere a tronului lui Dumnezeu, o pune Sfânta Scriptură, când ne îndeamnă să umblăm în sfințenie: Căci voința lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea voastră... (1 Tes. 4, 3). Și «cine zice că petrece întru El, dator este precum Acela a umblat și el așa să umble» (1 Ioan 2, 6).

Cei cari au împlinit în viața pământească mai desăvârșit porunca aceasta și prin virtuțile lor s'au urcat pe scara perfecțiunii mai sus, formează ceata sfinților, pe cari Biserica noastră îi cinstește după cuvânt și-i dă drept pildă de felul cum trebuie

Pomenind pe Sfinții Trei Ierarhi

să viețuiască creștinul în lumea aceasta ca să poată dobândi «cetate stătătoare în cer». În rândurile sfinților pe cari i-au dat cele două milenii de viață ale creștinismului, Sfinții Trei Ierarhi, *Vasile cel Mare, Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul și Ioan Gură de aur*, au loc de frunte.

Trebuie să fie cineva cu deficit la simțire și cu înțelegere limitată sau complect străin de viața religioasă și lipsit de cel mai elementar interes pentru personalitățile puternice cari au lăsat o dără de lumină în istoria omenirii, — ca să nu fi auzit pomenindu-li-se numele și faptele lor minunate cari au trecut până și'n cărțile de școală. Ca și brazii uriași cari cu vârfurile lor se pierd în negura înălțimilor, iar cu rădăcinile sfredelesc isvoarele, sfinții pomeniți proce-tează pe pânza istoriei creștinismului o epocă de isbândă totală a moștenirii lui Hristos în lume. Pentru vremea lor (și pentru orientarea vieții creștine de totdeauna), ei sânt cărmăcii cari pălmuesc valurile spiritului victorios al veacului și prin hățișul vieții comune se ridică deasupra timpului, despiciând perspectiva istoriei. Ei sânt, mai ales pentru infructuoasele noastre svârcoliri lumești, demonstrația a ceace poate deveni omul când se dă întreg lui Dumnezeu și lucrează cele bine plăcute Lui. Sfințenia nimbează viața lor, și-au dobândit putere multă pe pământ, — și dincolo: viață vecinică, — prin sfințenie.

Până sânt în lume, ei protejează pe cei mici și neputincioși; întăresc pe cei șovăelnici; pe cei bolnavi îi caută; pe cei îngâmfăți îi muștră și împăraților, demonstrând prin pilda lor, cu curajul pe care l-au arătat la orice ocazie, că se cuvine să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni (com. F. Ap. 4, 19). Iar dupăce Dumnezeu i-a chemat întru ale Sale, ei sânt mijlocitori rugăciunilor noastre către Părintele Luminilor și cu traiul vieții lor, nouă — călăuzitori.

Tineretului, mai ales, sfinții îi pun înainte cuvântul și pilda vieții lor, de felul cum trebuie să-și rânduiească lucrul, așa fel încât fiecare clipă să-și dea roada ei. Ne spun cărțile bătrâne că Sfinții *Vasile și Grigorie*, cari au călcat în tinerețe, ca

studenți, pământul pe care celce scrie aceste rânduri are norocul să-și poarte cu pietate ființa și gândurile, *nu cunoșteau, în timpul șederii la Atena, decât drumul bisericii și al școlii.*

Aceluiași tineret, care derutat dela înțelegerea cea dreaptă a raportului ce trebuie să existe între valoarea personală a individului și pretențiile ce el le formulează de năvala atâtor nechemăți și nepregățiți la locuri de înaltă răspundere (cum s'a întâmplat în anii de după război) — sfinții îi pun înainte pilda vieților lor, cari aveau conștiința răspunderii și devotamentului pe care le presupune o situație în slujba binelui public și a propășirii societății. Ne aducem aminte că Sf. Grigorie Teologul a fugit de scaunul episcopal și Sf. Ioan Gură de aur de preoție, pentru motive pe care le-au lămurit cu multă gingășie de suflet în scrierile lor rămase (ca o monstruare a lăcomiei veacului ce răsuflă din fiecare om) până în zilele noastre.

Cați au curajul astăzi de a calcula (înțeleg: corect, căci viața multora astăzi e o țesătură de calcule meschine) înainte de a formula o pretenție, de pot străbate până la capăt linia de desăvârșire a lucrului început? Din gura câtoră se aude astăzi graiul frumuseții lăuntrice care făcea pe sfinții pomeniți să mărturisască deschis că slujba la care erau chemați de-o întreagă lume, e mult prea sfântă, prea plină de înfricoșată răspundere ca ei să fie vrednici a o purta? Dacă am lua aminte la viața lor și le-am urma povăța, traiul nostru aici pe pământ — astăzi scos din țafâni — și-ar dobândi rostul său vrednic și am conta mai puțin pe elementele vremelnice. Dacă graiul sfinților ar umplea inimile noastre, nu ne-am mai sfășia între olaltă, n'am mai da prilej la scene de degradare de umblare a celor mici în treburile celor mari și ne-am da seama că privind mai mult peste gard la vecin și răzând de neputințele lui pierzi timpul, îți stă lucrul pe loc și se dărâmă gospodăria ta proprie. Dacă ne-am privi ca într-o oglindă în concepția de viață a sfinților — care se cufundă cu viața trăită de ei — ne-am rușina de goliciunea noastră și îndreptându-ne am lepăda lăcomia și trufia și am îmbrăca vestimântul ascultării și al îndestulării creștine mulțumindu-ne cu ce avem, ca să nu cădem sub osânda cuvintelor Sf. Grigorie Teologul, care zice: Ce te faci cap, picior hind; ce te faci păstor,

oae fiind; ce te faci comandant, când tu ești în rândurile oștenilor?

E vremea să sdrobim lăcatele ce ne țin încuiate cămările inimilor și să căutăm înțelepciunea sfinților zăvornică de uitarea oamenilor în scoarțele cărților. E vremea să lăsăm soarele care a călăuzit viețile Lor minunate, să pătrundă în sufletele neprimenite de prea multă vreme și să aducă într'insele lumină, sănătate și rânduială. Căci oameni erau și sfinții: oameni cari căutând pe Dumnezeu, l-au aflat și l-au primit înlăuntrul lor, dându-se Lui cu totul — pentru totdeauna! E vremea ca îndreptând mâinile cele ostenite și picioarele cele slăbănogite să căutăm făgașuri drepte pentru picioarele noastre... (comp. Ebrei 12, 12-13). Căci lumea se trece și pofta ei, dar celce face voia lui Dumnezeu, rămâne în veac (1 Ioan 2, 17).

Atena, Ianuar 1934.

Grigorie T. Marcu.

Sărbătoarea unirii

Aniversarea unirii, sărbătoarea noastră națională cea mai mare, s'a desfășurat anul acesta în cadre mai largi ca de obicei.

S'a deschis un ciclu de conferințe, ale «săptămânii unirii», cu program excepțional al stațiunilor românești de radio, pomenindu-se cu deosebit fast, în țara întreagă, unirea cea mică îndeplinită în 1859, sub domnia lui Cuza Vodă, și unirea cea mare îndeplinită în 1918 sub domnia Regelui Ferdinand I, întregitorul de țară.

În solemnă zi, de 24 Ianuar 1934, a vorbit la radio M. Sa Regele CAROL II.

În aceeași zi, și în cele următoare ale săptămânii, au continuat cuvântările, rostite de principalii frațogi ai vieții noastre publice.

M. Sa Regele Carol II a zis:

În această zi de praznic național trebuie să ne reculegem și să ne întrebăm ce este datoria noastră, a celor de azi față de acest neam care prin virtuțile lui și puterea sa de rezistență etnică a permis ca România să fie cea întregită în care trăim azi.

Din istoria înfăptuirii unirii se pot desprinde multe învățăminte. Istoria este mai presus de toate un ceaslov al înțelepciunii, din care trebuie cules cât mai mult folos pentru ziua de azi și pentru ziua de mâine.

Prea des nu se văd decât grijile prin care trecem; prea rar ne uităm

totului național permanent, și să aștearnă la tron, în un memorial, gravaminele și îngrijirile Românilor ardeleni.

Excel. S. Șuluțiu: nu mai poate lua asupra-și această sarcină. Slăbiciunile adâncilor bătrânețe și continua morboșitate nu-i mai permit a se supune nici de cum la călătoria orișicum lungă și la celelele ostenele cu cari este împreunată misiunea unei deputațiuni. Când i-a fost posibil, nu s'a retras niciodată, chiar și cu periclitarea sănătății. Aceasta a dovedit-o în mai multe rânduri. Să se se trimită alții și dânsul va ajuta bucuos cu mijloace materiale.

Dr. Hodoșiu insistă să meargă amândoi metropoliții, și roagă în particular pe Excel. Sa Șuluțiu, să binevoiască a primi și de astă dată această sarcină.

Excel. Sa Șaguna este învoit cu așternerea memorialului, dar zice: „Eu vă spun sincer că sau numai eu, sau numai Excelența Sa să se ducă cu el la tron, amândoi nu. Eu am motivele mele”.

După aceasta urmă o pauză scurtă, în care Excelența Sa Șaguna, gătându-se să plece, mai zice: „Eu vă spun iarăși sincer, cu eu sunt aplecat a mă duce singur la tron cu memorialul, dar numai atunci când memorialul va fi așa făcut ca să-l încuviințez eu, căci nu voiu să pătesc ca Conrad Schmidt”. Zicând acestea a și plecat și am ieșit cu toții, dar măhniiți.

Din acestea se vede: 1. că nu s'au ales și nu s'au denumit membri cari să constituie deputațiunea;

2. că nu s'au statorit principiile conducătoare la compunerea memorialului, și

3. că nu s'a încredințat nimănui compunerea lui. (S'au mai pe scurt: nu s'a hotărât nimica. R.).

Ca să nu zică cineva că eu, sub masca anonimității, după cum e moda azi la noi, ași voi să arunc în public minciuni și să propag, ori să ajut nu știu ce tendințe, mă subscriu.

Făgăraș 28 Dec. 1866.

Ar. Densusianu m. p.

După Ar. Densusianu, Șaguna; a spus:

1. Că sacrificarea Românilor nu va fi definitivă;

2. Că nu crede că Maiestatea Sa va primi o deputațiune;

3. Că el, cu Șuluț împreună, nu va merge la Viena, din «motive», pe care nu le-a spus.¹

¹ Pentru ce Șaguna nu voia să meargă cu Șuluț a explicat (insuficient), pentru anul 1861, Pușcariu: „În fapt însă lui Șaguna nu-i convenia ca unde intervine Șuluț ca mitropolit, în capul vreunei misiuni naționale, să mai umble și el ca mânăz după iapă; iar unde intervenția el, nu-i plăcea nici ca iapa să umble după mânăz”. I. cav. de Pușcariu, *Notițe despre întâmplările contemporane*, 1913, p. 60. Explicarea este și necuviincioasă, însă.

O explicare mai serioasă dase Bariț [1865, Septembrie] scriind: — bine a zis unul din dñii metropoliți în Septembrie a. 1865, la Viena, către doi consilieri: „Eu nu am trebuință de sfatul nimenui; iar unde merg și vorbesc, o fac numai

4. Va merge singur.

5. Memorialul să fie scris astfel, ca el să-l poată încuviința.

După care vorbe Șaguna a și părăsit sedința.

Memorialul și principiile lui, după Ar. D., nu s'au stabilit; dar nici nu eră de nevoie, deoarece principiile, adevăratele păreri ale lui Șaguna, erau — cunoscute.

Șaguna remase 'n așteptarea memorialului.

9. Dovada că Șaguna remase 'n așteptare este un articol al lui N(icolae) P(opea), care nu fusese de față, dar care, informat de martori, va fi scris cu obișnuită-i bună credință, în *Românul* din București, ce *Concordia* extrage 'n an. VII (Duminecă, 1/13 Ianuar 1867), p. 3:

„De o credință cu dv. în privința conferinței dela A-Iulia, pe lângă care

în numele meu”. Așa se și cuvine, că de aceea este Fr. Sa totodată și *consiliarius actualis intimus*; iar națiunea românească este acum emancipată (mai mult decât cea *montenegrină*) și știe să-și arate voia și nevoia prin reprezentanții săi în dietă — etc. *Gazeta*, 1866, p. 222. Mândriei lui Șaguna i se răspunde cu ironia latinisată: *consiliarius* etc. — Vorba *montenegrină* o înțelege numai celce știe că în corespondența lui B. cu amici, de ex. cu Măcelariu, lui Șaguna i se mai zicea și: *Dănilă* al nostru; celălalt eră — *Dănilă Montenegreanul!* Din memorie; din corespondența acum la Moscova. Danilo I fusese principele *montenegrean* dela 1851 până la 1860,

se învărti toată disputa câtă s'a făcut, este și dl N. P., oficiant metropolitan din Sibiu, carele în «*Românul*» dela 24 Dec. zice despre conferința din Belgrad următoarele: „Aici (în Belgrad) în cea mai bună armonie, s'au adus concludu: că: să se facă un *memorand* către împăratul, pe care să-l ducă unul dintre metropoliți la Viena. Excel. Sa Bar. Șaguna a propus ca Excel. Sa metropolitanul Șuluțiu să ia sarcina misiunii la Viena. Însă Excel. Sa metr. Șuluțiu, scuzându-se pentru sănătatea sa zdruncinată, a provocat pe Excel. Sa metropolitanul Șaguna, ca să meargă dânsul cu memorialul la Viena. Metropolitanul Șaguna a primit această sarcină după *invoirea tuturor* celor de față, s'a rugat ca să se compună memorialul și să i se predea, ca să plece el cât mai curând la Viena. Drept este că au fost și astfel de păreri, ca amândoi arhierii să meargă la Viena cu memorialul, însă acelea s'au lămurit prin unele deslușiri și *unanim* s'a hotărât ca metropolitanul Șaguna să aștearnă la tron acea hârtie. Conferința se acomodă acestei forme de misiune, și metropoliții se despărțiră unul către Blaj, ca să compună memorialul, celălalt la Sibiu, spre a se găti de drum, pentru ducerea aceluia”.

Înțelegerea (de sigur cu Șuluț), ca *memorandul* să se compună la Blaj, eră firească, întrucât de-acolo se susținea agitația, ca acțiune menită să facă loc și merit unei grupări de bărbați greccatolici, cari, înlăturând pe episcopi, voiau: 1. să

greutățile, prin care am trecut și pe care le-am biruit.

Primul învățământ ce-l putem trage din acțiunea acelor care prin faptele lor au desăvârșit marile acte din 1859 și 1918, este credința.

Fără o credință desăvârșită în dreptatea cauzei, fără credința că ei săvârșeau un act de înaltă echitate istorică, ei n'ar fi găsit puterea de a birui piedecile și de a trasa pe harta lumei România de astăzi.

Al doilea învățământ este că în politică, ca și în natură, faptele importante se învârtesc fiecare la timpul său și că răbdarea este una din virtuțile care ajută omul și națiunile să înfăptuiască lucruri mari.

Răbdarea unită cu persistența în muncă au permis să se scurgă acei aproape 60 ani cari despart Unirea Principatelor de Unirea tuturor românilor, au permis ca, Coroana Moldovei și a Munteniei trecând prin Coroana de oțel a independenței, să devie Coroana României etnice de azi.

Dar, mai presus de acestea, este o noțiune care trebuie să domine mințile și sufletele noastre ale tuturor, aceasta este chiar denumirea înfăptuirii ce o sărbătorim astăzi: Unirea.

Azi, în România, care ar trebui să fie țara cea mai fericită din lume, nu mai trebuie să fie nici o desbinare, nu mai trebuie să fie decât o singură năzuință salvatoare, aceea a Unirii tuturor într-o singură conlucrare desinteresată, într'un sprijin mutual neprecupețit pentru binele și folosul singurului factor permanent: Poporul românesc. Popor care în decursul veacurilor a știut să-și arate virtuțile sale și care prin puterea sa de rezistență și prin credința sa către el însuși a înfăptuit marele fapt ce-l sărbătorim astăzi.

Unirea principatelor s'a desăvârșit prin alegerea lui Ion Alexandru Cuza ca domnitor al Principatelor unite, România Mare s'a desăvârșit prin încoronarea regelui Ferdinand I la Alba-Iulia.

Eu, care sunt astăzi purtătorul acestei Coroane, am datoria de a înfăptui consolidarea acestor uniri, și sănt hotărât a-Mi îndeplini neșovăitor această datorie față de neamul Meu cu sfințenie și cu credință. —

Cuvântul lui de îmbărbătare al Suveranului nostru iubit, a fost ascultat cu toată mulțumirea sufletească, pretutindeni în plaiurile pământului românesc.

Dl prof. N. Iorga a cuvântat despre Istoria Românilor; dl O. Goga despre unitatea sufletească;

dnii mareșali Averescu și Prezan despre luptele pentru unitatea națională; dl I. Maniu despre Unirea Ardealului; dl Ion Incuțel despre Unirea Basarabiei; dl I. Nistor despre Unirea Bucovinei.

Cu această ocazie au fost evocate cele mai de seamă figuri ale luptelor pentru unitatea națională.

La palatul regal din calea Victoriei s'a ținut recepția ordinului Ferdinand I, ordin înființat pentru recompensarea tuturor acelor cari au adus o contribuție în marea operă a acestei unități.

Cu prilejul aniversării celor 75 de ani ai unirii principatelor s'a oficiat un Tedeum la biserica noastră catedrală din Sibiu, unde a slujit un sobor de preoți în frunte cu P. S. Sa Arhiepiscopul în vârstă. Au asistat reprezentanții autorităților locale civile și militare și numeros public din oraș.

Predica, ținută de părintele G. Secaș, a tălmăcit cu mult efect sărbătoarea zilei.

Consiliul protopopiatului ortodox român Lupșa, eparhia Clujului, ne aduce la cunoștință știrea tristă și dureroasă, că protopopul din Baia de Arieș, Vasile Gan, după îndelungată suferință, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în ziua de 22 Ianuar 1934, în etate de 75 ani, după o rodnică și multilaterală activitate de 48 de ani în via Domnului.

Defunctul protoiereu-stavrofor, care timp de aproape o jumătate de veac și-a împlinit ideile cu înălțarea sufletească a poporenilor săi, lasă în urma sa adânci regrete în inimile tuturor celor ce l-au cunoscut.

Inzestrat cu o pătrundere clară a stărilor în care se găseau, la diferite epoce, neamul și biserica, a căutat cu fapta și cuvântul ca în deosebi după marele război al întregirii neamului, să-și aducă partea sa de contribuție la vindicarea unor răni sufletești, lăsate de viforul sângeroaselor lupte trecute.

Dovadă despre aceasta formează și deseale sale articole îndrumătoare, publicate în coloanele organului no-

stru de publicitate, al cărui zel și credincios colaborator a rămas până în ultimele zile ale vieții sale.

A publicat și un studiu mai lung pastoral, apărut în 1928 în editura preoțimii din protopopiatul Lupșei, sub titlul *Memoriile unui duhovnic* (tip. eparhiei ortodoxe studiane Cluj). Primele capitole ale studiului au văzut lumina zilei în *Revista Teologică* din Sibiu, redactată pe atunci de profesorul Dr. Nicolae Bălan, actualul Mitropolit al Ardealului, căruia autorul acestor interesante memorii i-a mulțumit, într'un exemplar omagial al cărții, pentru inspirațiile și încurajările de care l-a făcut părtaș cu prilejul publicării acestor capitole în coloanele amintitei reviste.

Probleme, fapte, comentarii

Conferință. — *«In căutarea sufletului» a fost titlul unei frumoase conferințe a dlui general Virgil Economu, ținută Duminecă în sala prefecturii județului Sibiu. Plecând dela constatarea, că multiplele crize de care vorbim, nu sânt atât de rezortul economicului și al materiei, ci mai ales al sufletului:*

Conferențiarul vede în civilizația de azi o lipsă dureroasă a elementului, a ceea ce omul mai bun în el, a sufletului, care cristalizează legătura dintre Dumnezeu și om. Tehnica și mașinismul au deposedat pe omul zilelor noastre de suflet. l-au făcut aproape identic cu lucrurile.

Ca exemple, din istoria luptelor dintre popoare, arată tăria virtuții, tăria credinței, a spiritului, fără de care nu există personalitate. Materialismul a sfârșit lumea în bucați, a făcut-o egoistă, lupta după deșeurile a întărit lăcomia, iar legăturile dintre popoare sânt așa de șubrede, tocmai pentru că se bazează pe interese externe materiale. Omul a uitat, că la toată această civilizație a trebuit spirit, pe care acum îl neglijează. Dela această bază fundamental greșită pe care o are omul zilelor noastre, urmează disprețul pentru instituțiile sfinte, familie, biserica.

Ascultat cu toată atenția, conferențiarul încheie cu remarcarea valorii puterii sufletului și morale, pe care tinețel este chemat să le cultive, cu toată vigoarea tinereții. (V. C.)

Părintele Vasile Gan, om corect și demn, rămas din vechea generație a slujitorilor altarului, era unul dintre păstorii cei mai înțelecători ai misiunii preoțești; n'a răvnit la demnități trecătoare, — caracteristica timpurilor moderne, — ci și-a păstrat sufletul curat, călăuzit mereu de învățăturile Domnului și Mântuitorului nostru.

Înmormântarea mult regretatului protopop s'a făcut, dela reședința protopresbiterală, în 25 Ianuar, în cimitirul ortodox din Baia de Arieș, unde i s'au așezat rămășițele pe mănăstea în așezat familiar.

Păstorul bun și drept, care sufletul și-a pus pentru păstoriții săi, odihnească în pace!

Versuri mai nouă. — Sub titlul de *Talaz* a apărut de curând, în Brașov, un volumaș, 67 pagini, de poezii, datorite scriitorului ardelean, dlui Ioan Al. Bran-Lemeny. Sânt versuri simple și avântate, din care desprindem miremele câmpului în primăvară și toamnă, peisajuri de eamnă discuit șchitate, versuri ocazionale adănc simțite, și câteva pagini de religioasă inspirație. Între cele din urmă punem poeziile: *Isus plânge*, cu versuri care deschid publicația, *Clopotele cerului*, și *De Paști*, în care poetul întrebă zicând:

Sună, dela cinci biserici, vesel clopotul de Paști, Firea 'ntreagă reinvie, — oșele tu când renaști? Zeci de secole te 'ndeamnă din norii să te ridici, Tu ascultă mereu de glasul celor răi și celor mici... În zadar lucește astrul forței ce te-a zămislit, Patima și-e călăuză, diavolului știi robii, Eat' un stol de pasărele prin văzduh, ușor cântând, Și nedumerit te 'ntrebă: Până când? Până când? Sună dela cinci biserici vesel clopotul de Paști, Firea 'ntreagă reinvie, — omule, tu când renaști?

Lucrarea mai nouă a poetului brașovean conține, ca și cele precedente ale sale, multă credință și rară iubire de adevăr: merită să fie cunoscută în cercuri mai largi. Prețul unui ex. 30 Lei.

Universitatea populară din Sibiu a început și anul acesta conferințele și mai mult cercetate de public. Primul ciclu l-au format conferințele cu caracter religios moral. Cuvântul de deschidere l-a ținut dl Dr. Gh. Preda, arătând rostul acestor cursuri de luminare a minții, încălzire a inimii și de întărire a voinței. Au urmat apoi în patru zile conferințele religioase. Prima a ținut-o dl N. Colan, rectorul Academiei teologice, despre: „Revizionism și

laicizeze conducerea politicii naționale; 2. dar să o și greco-catolicizeze, ceea ce, spre paguba cauzei naționale, s'a și întâmplat în curând (1866).

Dar pe mine, aici, nu aceasta mă interesează, ci ziua de 3 Septembrie 1866. Și anume, repeted, *documentele* acelei zile.

10. În *Părți alese* din istoria Transilvaniei, G. Bariț (un istoric pe care numai submediocritățile confesionale l-au putut numi istoric serios sau național, în loc de istoric — confesional), deși a cunoscut pe Hodoș, Densușianu și Popea, a reproduș, totuși, amintirile lui Dr. I. Bobu, un intim al lui Șuluf, deci un descoperitor al sentimentelor și ideilor blăjenești. Scrisul lui Bob, din *Părți alese*, este o reproducere din *Gazeta Transilvaniei*, (1867, p. 19).²

11. De 'nceput G. Bariț spune că n'prezintă adunării Dr. I. Rațiu și Dr. I. Hodoș au cercetat pe Șaguna și pe Șuluf, să-i roage a convoca o conferință în politică.

„Pe mitropolitul Andrei îl aflaseră foarte năcăjit pe inteligența română, asupra căreia se plânse că-l vorbesc de rău în public și în dos, îl mai defaimă și prin ziare³; apoi aceea ce voiesc dâșii nu

² Pentru a-l cunoaște pe Dr. I. Bobu, recomand celor curioși de amănunte a cei câteva articole de el; în *Gazeta*, 1866, p. 99, 261, 305 și 346. De o poligraf lipsit de cugetare concentrată, a *Gazeta!*

se mai poate; și persoana sa nu se va mai expune la monarh și la regim, pentru că să fie înfruntat. Acesta era un limbaj limpede, ca să-l înțeleagă oricine.⁴ În fine, însă, după câteva observări, ca: *cleveitorii să fie descoperiți*, cu numele lor, și *jeu cărati de minți în ziare*, să fie dați în judecată de presă, preas. sa se înduplecase ca să se ție o conferință, după adunarea generală.⁵

Dacă ce-a scris Bariț, este complet adevărat, atunci rămâne constatată că situația generală („*Aceea ce voiesc dâșii, nu se mai poate*“) și cea personală (*Preas. Sa nu se va mai expune la monarh*.) îl apăsu pe Șaguna dinainte de-a sosi la Alba-Iulia, la adunare. Iritațiunea lui era mai veche și firească.

12. După G. Bariț, la Alba-Iulia mai vorbiseră n' adunare: Dr. I. Rațiu (pentru deputația și periclitată a Ardealului). Ca și Hodoș, deputație cerea și Dr. Maior.

Primind părerea lui L. B. Pop, secretarul Dr. I. Bobu susținu că la tron trebuie să meargă cei doi mitropoliți în calitate de „consilieri intimi“, cu un memorandum.

Iritat de stăruințele lui Bob, un nesimpatic, Șaguna pierdu răbdarea rosti cuvântul grav (și motivat) că „a 'nșeles chiar din cuvintele Maiestății Sale, că, dacă unșorii vor face concesii, atunci și dâșilor li se vor face, adecă: noi vom fi sacrificați fără milă“.

Dr. Bobu, (un popă blăjan și (mi se pare) un oțicos (șagabil) iritabil⁶, și el, întrerupea mereu. Șaguna, supărat pe astfel de pigmei, ar fi apăsat chiar o vorbă: „Mai mult nu voi fi nebunul vostru —“; deci nu voi merge —

A fost atunci o culme a iritației. Dar, luând Hodoș cuvântul și vorbind moderat, Șaguna se mai liniști; și-l sărută chiar pe Hodoș.

În liniștea aceea Șaguna declară că, totuși, va merge la Viena cu memorandumul scris precum s'a arătat mai sus.

„Cu acestea mitropolitul Andrei ieși; și după dâșul alții; au ramas, însă, cei mai tineri foarte supărați văzând că din tot planul lor nu s'au ales nimic —“.

Adecă: Dr. I. Bobu și —?

13. Cum aprecia Bariț (șeful greco-catolic) întâmplările dela Alba-Iulia? Acest adversar neobosit al lui Șaguna, știind că asupra condițiilor puse de Șaguna, adunarea nu a votat, cădea toți Șaguna de-aur și ea fost votate, cătra toți cei prezenți, *acelea voturi nu ar fi obli-*

⁶ Impresia aceasta o am din necrologul lui Bob, publicat în *Gazeta*.

gat pe nimeni, decât numai pe dâșii.⁷ Adecă pe el, pe absentul Bariț, nu!

Să presupunem, însă, că memorandumul s'ar fi scris (la Blaj), că Șaguna-l admitea și pleca cu el la Viena —, ei, atunci, ce-ar mai fi avut de zis G. Bariț?

Și ce-ar fi zis nația despre negativismul acestuia?

Căci era un negativism; și anterior, și posterior. Il descopere însuși Bariț în nota dela p. 416, scriind: „*Eu absentasem dela adunarea generală din Alba-Iulia, din ordinul medicului*; însă, chiar să fiu fost sănătos, precum nu eram, *desgustul* care mă pătrunsese, tot m'ar fi reținut dela conferința din școală“.

⁷ *Părți*, p. 416.
⁸ „*Andrei nu era om bogat*“ — spune Bariț — „*dâșul însă ținea pe românii uniți atât de proști*, încât să nu poată distinge între Credeul religios și Credeul național-politic; de aci apoi și unșii îi plăteau neîncrederea cu neîncredere“.

viața viitoare". Dl. I. Dăncilă, protoieru militar a vorbit despre: „Revizionism și ordinea morală”, Părintele protopop Em. Cioran a dezvoltat subiectul: „Credința poporului român” și dl. Gh. Maior, prof. la școala normală, a vorbit despre: „Credință și fapte”.

Toate au fost ascultate cu un viu interes de către un numeros public. Au fost însoțite fiecare cu bucăți muzicale executate de corul studenților teologi și corul școlii normale „A. Șaguna”. Deasemenea s'au recitat poezii religioase și patriotice, toate concludând la ajungerea scopului înalt, pe care îl urmăresc aceste conferințe. S'a urmat la fiecare din ele frumosul obicei de-a se împărți cărți gratuit.

Vizita recentă, a Suveranilor Bulgariei la București, reamintește mai ales bunele raporturi, sufletești și culturale, care au existat între cele două popoare ortodoxe, așezate pe maluri dunărene.

Dorința noastră este, ca prin vizita aceasta să revină și să se întărească raporturile amicale, din care cele două țări nu pot decât să câștige împrumutat.

Bibliografie

Cu toată seceta de cetire a cărții teologice, semnele unei îmbogățiri și aprofundări în această materie nu lipsesc în biserica noastră. Prin inițierea „seriei teologice” s'a deschis posibilitatea de muncă și aprofundare a învățăturilor ortodoxe, celor cu duhul înțelegerii. Cele patru cărți apărute până acum în această serie, în mai puțin de un an, marchează o nouă linie în literatura teologică. Îndeosebi prin monografiile: „Epicleza euharistică” a p. prof. N. Popoviciu — a cărui valoare nu se lasă prinsă în aceste rânduri — și mai nou prin „Cultul inimii lui Isus la catolici” a P. Sale Dr. Vasile Lăzărescu, episcop al Caransebeșului, s'a trecut dela linia orizontală la o aprofundare și înfățișare a adevărului ortodox în toată splendoarea lui.

În rândurile ce urmează mă voi opri în câteva cuvinte asupra cuprinsului monografiei P. S. Dr. Lăzărescu.

În șapte capitole se arată originea cultului și a serbării lui; obiectul; scopul și efectele acestui cult, cu o combatere concomitentă a afirmațiilor catolice.

Fără teme nici în sfânta scriptură, nici în tradiția bisericească, ci mai degrabă condamnată în erezia nestoriană, această învățătură e o urmare a orgoliului ordinului iezuit, a halucinațiilor călugăriței M. Alacoque și a unei mistici bolnave din veacul al XVII-lea.

Istoricul acestei învățături, dela ivirea ei în vizuinile M. Alacoque 1675 până la aprobarea ei din partea lui Clement al XIII și până la 1856 când

devine „festum duplex maius” înfățișează tot orgoliul iezuiților de a-l impune.

Obiectul acestui cult este inima cea de carne a lui Isus „în senz propriu, natural, și nicidecum figurat”, cum spun ei. În această formă ea e o reînvieră a nestorianismului, care învăța că se cuvine o închinare deosebită naturii umane a lui Isus. Această „coreolatrie” e mai mult decât neo-nestorianism, e cultul membrilor corpului lui Isus, pentru că tot așa de bine s'ar putea adora ochii lui Isus sau altceva. De aceea anatema pe care sinodul al III-lea ecumenic, înnoită cu cea a celui al V-lea, a pronunțat-o contra nestorianismului se întinde și asupra acestei învățături. Biserica ortodoxă învață că se cuvine o singură adorare Persoanei celei nedespărțite a Cuvântului.

Scopul învățării e tot așa de greșit ca și ea, care se ridică contra învățării exprese a sfintei Scripturi ce mărturisește universalitatea mântuirii aduse de Hristos: pentru toate păcatele, toți oamenii și toate timpurile.

Tot așa de neîntemeiate sânt efectele ce se atribuie acestui cult, că toți cei ce-l țin „nu vor pieri”, vor avea „sprijin la întreprinderi” etc.

Un capitol e consacrat cultului inimii lui Isus la „catolicii români”, cari s'au arătat mai catolici decât înaintașii lor dela 1700. Aceia au primit „condiționat” cele patru puncte, în schimbul „privilegiilor”. Aceștia au primit tot mai multe din inovațiile apusene.

Un ultim capitol îl formează apelul autorului de-a ne păstra ortodoxia curată în fața oricărui prozelitism eterodox, oricât de ademenitor ar fi el, dar fără teme în sfânta Scriptură și tradiție.

Cetitorul acestei cărți va desprinde convingerea, că biserica ortodoxă a păstrat, atât în cultul ei, cât și în doctrină, curățenia care a avut-o la început.

V. Coman.

Cei trei luceferi ai bisericii creștine:

Sfântul Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur

Din pământul cel binecuvântat al sfintelor Evanghelii au răsărit bărbați, a căror viață ni se prezintă ca cel mai perfect model de curăție morală și de convingere religioasă.

Aceștia sunt martirii și sfinții, din faptele cărora putem scoate cele mai sublimе și mai luminate învățături. Pe aceștia biserica noastră ortodoxă îi prăznuiește, rezervând aproape fiecăruia o zi de cinste pentru a medita la frumusețea vieții lor și a mării după cuvântul pe Dumnezeu, care lucrat în viața și faptele lor.

locul aceluia memorial, ce eră să se înainteze prin mitropolitul Șaguna în persoană, începî ceva mai târziu, a circula prin țeară spre subscriere o petițiune către împăratul, care era să se aștearnă la locul preafinal prin dnii G. Bariș și Dr. Rațiu, avocat în Turda. Subscrierile se făcură în număr de peste o mie..., dară petițiunea, încât se știe, nu se așternu prin cei doi domni, ci prin poștă. Acest lucru, săvârșit așa zicînd pe spatele lui Șaguna, sparse de tot solidaritatea de până acum a Românilor, producând din nou ură și împărțiri între Români și desbinare între cei doi metropoliti președinți.

Șuluf scrisă contra lui Șaguna; Șaguna se apăra prin opera „Scrisori apologetice”; eră cazul de-a striga și acum: Pieirea ta din tine, Israele!

„In urma tuturor acestora metropolitul Șaguna, scârbit până la suflet, spre dauna cauzei române și amărăciunea tuturor Românilor binăsimțitori, se retrase de tot depe terenul politic-național”.

Deodată cu retragerea lui Șaguna, se ivi în viața națiunii acea lăncăzime, care luă numele de pasivitate, tîmpind spiritul Românilor și periclitînd existența lor.

4 L. c., p. 304—305. — Fără a cunoște articolele lui Hodoș și Densușianu, I. Lupas caracterizează exact adunarea dela Alba-Iulia, în Mitropolitul Șaguna (Ediția II, 1911) p. 237.

G. Bogdan-Duică.

Printre mulții sfinți biserica noastră prăznuiește la 30 Ianuar și pe luminaii ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, pentru că aceștia în vremuri de grea cumpănă au fost stâlpii dreptei credințe și ai ei.

Vasile cel Mare s'a născut la 330 în Cezareea Capadociei unde și moare în calitate de arhiepiscop la anul 370. Activitatea sa a fost foarte fecundă. Pe lângă cărțile „Filocalia”, adevărată iubire de ceea ce e frumos, „Despre Sf. Duh” și „Liturgia”, cari dovedesc o vastă și profundă erudiție teologică, a mai fost și un bun organizator al vieții creștinești. El a organizat mănăstirile cari au adus un folos mare și real lumii creștine. În ele s'au format adevărate modele ale vieții religioase și morale.

Sfântul Grigorie Teologul născut la 329 în Nazianz. Pentru frumosul său caracter creștinesc prietenul său Vasile cel Mare l-a hirotonit contra voiei lui episcop al Sasimei, în Capadocia. Din modestie, considerându-se nevrednic de-o atât de mare sarcină, a refuzat să se ducă la Sasima, rămânând să dea ajutor tatălui său, bătrânului episcop de Nazianz.

În 379 fu chemat la Constantinopol pentru a ridica ortodoxia și moralul credincioșilor de-acolo.

La 381 prezidă sinodul al II-lea ecumenic, în care s'a condamnat eresia lui Macedonie, referitoare la Duhul Sfânt. Neîfiindu-i primită propunerea de a rezolva cu iubire schisma antiohiană, demisionă din înalta demnitate, și se întoarce în Capadocia, unde trăi până la moarte (390), în iubita lui singurătate.

Prin cele 45 omilii ale sale și îndeosebi prin cele 5, în cari se apăra contra Arienilor dumnezeirea Fiului sau Cuvântului, dobândi numele de „Teologul”, pentru că pe atunci dogma despre Dumnezeu-Cuvântul se mai numea și teologie.

Ioan Gură de Aur, s'a născut pe la 344 în Antiohia. În scrierea sa „Despre preoție” a schițat marile îndatoriri ale vieții preoțești. Deși se pregătise pentru avocatură, Dumnezeu l-a adus la locul de care era atunci mai multă nevoie, la scaunul episcopal din Antiohia, apoi la cel din Constantinopol, de unde trebuie să înfrunte moravurile urate dela curtea imperială a Eudoxiei. A fost cel mai desăvârșit predicator pe care l-a avut biserica. Predicile corespundeau cu faptele sale, și în aceasta consta eficacitatea lor.

Toți trei acești ierarhi au fost mari personalități religioase. Ei au avut în inima lor pe Mântuitorul. Sufletele lor au fost pline de dreptate și de iubire, și încoronate cu superbă virtute creștinească: smerenia. Iar activitatea lor a fost plină de binefacere. Pilda lor strălucește de-alungul veacurilor, îndemnând multe suflete creștine să se străduiască a-i imita.

Iacob Bozocca.

INFORMAȚIUNI

Nu pot fi parlamentari. Ministerul instrucțiunii a luat hotărârea, ca directorii de școale, aleși în parlament, să opteze fie pentru mandatul de senator sau deputat, fie pentru funcțiunea de director școlar.

Placă comemorativă a fost desvelită, în 24 I. c., pe casa din strada Castelului în Brașov, unde a trăit Andrei Murășanu, cântărețul redeșteptării naționale române. Placa este pusă de societatea corală „Cântul Nostru” din București și Asociațiunea „Astra”, despărțământul Brașov.

Preot și familia sa păgubiți prin incendiu. Din frunza comună Jina, protopopiatul Miercurii, județul Sibiu, ni se scrie: Duminecă în 21 Ianuar 1934 pe la ora 4½ d. a. a izbucnit, din cauză necunoscută, un foc la locuința preotului Pompiliu Acelenescu din Jina, nimicindu-i în întregime clădirile economice: șură, grajd împreună cu tot nutrețul, uneltele economice și altele aflătoare în ele. Mobile, haine, cărți, arhivă și actele de cancelarie au fost cu mare greutate îngrămădite în mijlocul străzii. În vâlmășală, multe mobile s'au distrus, vesela s'a spart, iar unele lucruri de valoare care le-a avut dela părinți, au dispărut. Familia stătătoare din zece membri (opt copii, trei la studiu și cinci mai mici acasă) au rămas cu toții aproape goli. Agoniseala făcută în timp de peste 20 de ani, s'a distrus în decurs de o oră. Paguba se urcă la suma de peste 100.000 lei.

Glasul, pentru mângăere și ajutor pe seama celor loviți de nenorocire, va fi întâmpinat cu creștinească ascultare din partea tuturor inimilor nobile și generoase.

Pentru cantina fetelor de pe lângă liceul „Domnița Ileana” au binevoit a dăru: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae 500 lei; dna și dl I. Hoadrea 430 lei; dna P. Floașiu

300 lei; dnele L. Bologa, V. Doboș, V. Regman, V. Morar, V. Moșoi, C. Popa, S. Pătruțiu, C. Petra-Oașia, dsoarele M. Ștefănescu, V. Ștefănescu, și dnul V. Nistor câte 100 lei. — Li se exprimă mulțumită și pe această cale. *Comitetul.*

Dela prefectura județului Sibiu: Azi, când fiecare funcționar trebuie să aducă un spor de muncă și un spor de jertfă, azi când orce clipă este neprețuit de scumpă și fiecare ban trebuie economisit cu sfântă sgarcenie, socotesc de a mea datorie, ca prim funcționar al județului, să arăt cu pildă vie împlinirea acestei înalte îndatoriri patriotice. De aceea m'am hotărât ca în zilele de Luni, Miercuri, Joi și Sâmbătă să ies în comunele județului, ca la fața locului, împreună cu șefii autorităților în subordine, să cercetăm și să lecuim toate nevoile comunale și particulare. Drept aceea primiriile la prefectură se vor face numai în zilele de Marți și Vineri între orele 10—13. În temeiul acestei hotărâri rog pe toți cetățenii județului Sibiu să evite deplasări inutile și să se prezinte numai în zilele hotărâte pentru audiență. — N. REGMAN, prefect.

Ștudiul. Comitetul central al Asociațiunii „Astra” publică concurs, cu termen până la 25 Februar 1934, pentru mai multe burse de 500—1000 lei anual, din diferite fundații, pentru studenți români, elevi de liceu, de școale comerciale sau industriale, ucenici la meserii ș. a. Informațiuni se dau la comitet: Sibiu, strada Șaguna Nr. 6.

Din Mediaș, Duminecă, 28 Ian. c., ora 8 seara Soc. Femeilor ortodoxe și Frăția ort. română aranjează în sala „Strugure” un festival la care va concerta corul studenților Acad. teologice din Sibiu și va conferența dl profesor Dr. D. Stăniloae despre: „Mașinism și viața spirituală”. După festival va urma dans. Venitul este destinat fondului pentru terminarea grabnică a bisericii.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 28 Ianuar 1934, va predica părintele protopop Em. Cioran: iar Marți, în 30 Ianuar, la sărbătoarea sfinților Trei ierarhi, va predica părintele consilier Dr. G. Proca.

Mulțumită. Cu ocazia concertului „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu” din 25 Decembrie 1933, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Prof. T. Popovici, Dr. O. Ivan, primarul orașului, Preot St. Morariu, Const. Popp, dir. „Albinei”, Dr. L. Borcia, adv., Prof. E. Cioran și Ilie Steilea, blănar, câte 100 lei; D. Axente, cond. de tip. 50 lei; Prof. in. r. Ieronim Mardan 29 lei; T. Moldovan și Ad. Popp, câte 11 lei. — Li se exprimă mulțumită și pe această cale. *Comitetul.*

Nr. 1981 port. 1933.

(2) 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 14.626—1932 și Nr. G. II 7539—1933 a judecătorei mixte Sibiu în favorul reclamantului Ioan Avrigean, Mohu, reprezentat prin avocatul Dr. Gh. Măcelariu, contra... dom. Mohu, pentru încasarea creanței de 1340 lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 3 Februar 1933 ora 10 a. m. la fața locului în Mohu Nr. 54, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 1 iapă, 2 scrofițe și 1 căruță în valoare de 4500 lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea, care e de încasat face 1340 lei capital, dobânzile cu 8%, socotind din 1 Aprilie 1932, iar speșele până acum stabilite de 756.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrare și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI: 1908, §-ul 20.

Sibiu, la 12 Ianuar 1934.

Dr. Baku, portărel.

A apărut:

Cântările liturgice

pentru cor mixt, publicate de

Timotei Popovici

profesor de muzică la școala normală A. Șaguna și dirigintele corului mitropoliei

Ediție nouă priminită. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 160.